

/ Jesús Ciscar

¿Quin Temps, quina premsa?

Temps al Temps, i ara fa un any. Fa ara tot just cinquanta-dues setmanes —llevat d'unes breus vacances—, després d'alguns assaigs i alguns disgusts, la nostra redacció, i aquesta revista, van començar a caminar.

A la redacció
Al començament de juny de l'any passat, amb un titular sobre les empreses de seguretat, un altre sobre la Universitat de València i un darrer sobre Cofrents —on els valencians tenim instal·lada una polida cental nuclear que ja funciona—, eixíem al carrer per primera vegada.

Després de —si més no— cinquanta-dues reunions de reacció i d'alguns canvis interns —significats— en la nostra compo-

sició interna inicial, hem perdut els antics colors del nostre paper —el verd que es va fer fonedís ràpidament i el roig de sempre—, n'hem canviat el tipus i el nostre lototip, i ja ens mirem amb bona cara els primers assaigs sobre la maqueta nova de trinca que d'ací a poc serà una realitat.

Deia el nostre director en el primer número que dubtava entre un editorial com si ja fóssem en el número tres-cents —«és a dir, comentant l'actualitat

de la setmana»— o parlar amb un to distint, d'estrena, amb unes notes de gratitud i d'advertiment. Ara, quan fem un any, els redactors —i ell mateix, tot s'ha de dir, sempre el més escèptic— ens hem trobat en un parany semblant. Podíem passar sense moure enrenou ni avalotar el personal, però no. O bé som un pèl massa orgullosos, o bé considerem que encara és important parlar de com ho hem passat, de què farem, i de com ens les hem vistes. Per això mirem, ara, arrere i avant.

¿Quants en caben en un?

No resulta fàcil fer un setmanari en català per a tot el nostre país —que arriba, per exemple, puntualment, a Menorca i a Perpinyà— des de València. Per moltes raons.

Pel que fa als plantejaments tècnics, al llarg de totes aquestes setmanes, hem pogut descobrir —i patir-les— tot un seguit de pegues. En primer lloc, no és fàcil imprimir des d'aquesta ciutat. Ací no hi ha cap rotativa que pugui

treballar amb aquest nou paper, que consideràvem una meta ineludible. Fer-ho a Barcelona suposaria tenir una redacció a tres-cents quilòmetres del punt d'impressió i —encara un poc més difícil— assolir uns nivells de tiratge «normals» en publicacions d'àmbit estatal, per entrar

tal d'ofertes variades al mercat. I no és una contradicció. El lector en castellà que compra «X», ho fa perquè, de primer, així ho ha triat. Si vol més crítica i menys oficialisme, hi ha «Y». ¿Menys text?, en «Z». I més bous i més esports, «T». Un setmanari en català aplega un con-

Natassia Kinski

Molt més que un projecte

/ Jesús Ciscar

dins aquesta dinàmica competitiva.

A això, hi hem d'afegir l'idioma, que fa augmentar els entrebancs en la composició i en la correcció, en un procés que demana la màxima velocitat, i que fa tornar una portada en un moment clau, perquè un accent inicialment greu ha esdevingut —no se sap mai per què ni per qui— agut. Finalment, i resulta paradoxal —però en aquest país la paradoxa és la norma—, sovint és més fàcil distribuir publicacions de Madrid a Morella que no des de València.

Respecte als nostres continguts, al nostre «aire», la nostra línia, ha calgut anar per pams. I encara ho fem. És difícil buscar un model quan hi ha una buidor to-

junt molt heterogeni de lectors. I es fa difícil, en això també. Cadascú vol dir-hi la seua. Tots tenim el nostre model, i tot són pegues. Ningú no s'hi acaba d'accontentar.

També, cal considerar en aquest apartat dos factors més. És costós fer un model «normal» des de la «anormalitat». Podríem fer servir sempre un to distès i relaxat, en tota mena de temes, amb unes preferències centrades només en l'«actualitat informativa més colpidora». I podríem, també, mirar-nos el melic continuament, perquè no el tenim net, perquè encara som immersos en una situació de prostració i de precarietat —de subordinació— a tots els nivells, que tira de tos. Un tira-i-

amolla continu n'és el resultat. Però sabem que, per ara, això es fa necessari.

Hi ha més coses. Per exemple, la manca de mitjans amb què comptem. Qualsevol publicació forta apareix dependent, o connectada, d'un grup informatiu amb diverses branques en el món de la premsa. Això facilita l'abonament a les agències, mitjans tècnics cars, l'abastament de fotografies de tota mena, comptar ocasionalment amb professionals molt especialitzats en cert tipus de treball... I la publicitat, difícil i sovint sectorial, per a un mitjà que molts consideren «difícil» o «marcat».

I, igualment, hi ha —no en caldria una altra— les pròpies limitacions, imputables a la casa. Un any encara no és massa temps, i partiem de zero, sense precedents, perquè ací no n'hi havia. Hem tingut, doncs, vacil·lacions, dubtes, inseguretats, buits que no hem sabut cobrir... i manies.

Un any, però...

No tot han de ser pegues. Des del primer mo-

ment —almenys així ho pensem nosaltres—, hem volgut caminar i canviar, possibilitar que les dificultats arriben a igualir-se lentament. I hem comptat amb gent que confià en el projecte des del principi, i també, gradualment, amb molta més. El nombre dels nostres subscriptors —una peça clau de l'entramat— ha augmentat a poc a poc.

És bo tenir objectius, i treballar-los. N'hi ha que ja són una realitat i d'altres de més costosos. Ara mateix veiem necessària una consolidació definitiva d'un model d'estructura de seccions, algunes de les quals han de rebre més atenció o han de canviar. El nou paper obliga més pàgines, obligació desitjada. Hem d'informar més des de tots els punts del país. Ja ens en coneixem els entrebancs, però ja no som només un projecte.

Parlem sobre la política

Durant un any, hem parlat sobre moltes coses. Els senyors parlamentaris acabaven d'aprovar una llei de símbols que consagra *limno* i la senyera amb bandera blava, i «oblidava» l'històric penó de la

conquesta. I EL TEMPS eixia al carrer, per a martiri d'alguns socialistes que donaren un bot en la cadira en veure-la, amb una portada on enormes lletres acusaven: «Llei de símbols: igual que Franco». Per pura coincidència, en aquell mateix número entrevistàvem Amadeu Fàbregat, el qual llançava una consigna que, aleshores, no sabíem que seria seguida tant de prop per l'*ex-peineta rebelde*. Deia Fàbregat que, a Aitana, mana Torrespansa. I bé que s'ha encarregat de demostrar-ho.

Aquell número 25, que és del qual parlem, reuní així dos (o tres) dels grans temes que, setmana rere setmana, han ocupat parcel·les importants de la nostra revista: per exemple, el PSOE i els seus embolics, i la televisió. Un tema, aquest darrer, pel qual hi ha un interès més que evident: TV3, Aitana, televisions privades...

I, també, altres qüestions han anat trobant en les pàgines d'aquest setmanari el seu racó. D'alguns hem fet un seguiment constant (Operació Reformista, PSOE, OTAN i moviment pacifista, el nacionalisme i les seues organitzacions, la Universitat...), d'altres s'han fet amb algunes planes quan l'ocasió ho demanava (la reconversió industrial, el evangelis blaveros, els escàndols de Burjassot o de l'Hospital General, la màfia, la crisi del PC, el viatge del rei a Barcelona, l'evasió de divises, la visita de Reagan, el racisme contra els gitanos, El Patriarca —¡ai!—...)

I encara hi ha hagut Lema, Albertí, Canellas, Montalbán, Camacho, Rafael Blasco, Lassaleta, Verstryngue, Heribert Barrera, Cohn Bendit, Antonio Cubillo, Pilar Brabo, Ciscar...

/ A. Carpena
J. V. Foix, des de Sarrià

Ei, i també, la societat

«Un vespre, quan l'estiu obria els ulls...», nosaltres obríem foc amb Els Comediants i els seus dimonis pirotècnics, sota el signe d'un any orwellià. I Pepa Flores, *versus* Marisol, ens parlava dels seus «amors» i «desamors».

També, vam ser testimonis de les respectives *tournees* triomfals, per les nostres terres, de Lluís Llach (T'estimem) i Joan Manuel Serrat, celebrant els seus vint anys artístics. L'erupció dels nois bojós —aquest, sí— i postnuclears de La Fura dels Baus impregnaria les nostres rotatives de tonalitats de sang acrílica —i ara diuen que tornen—. Carolina del Principat de més enllà s'excusava per no poder assistir com estrella invitada a la Universitat Catalana d'Estiu a Prada, per culpa d'una vaga dels empleats del Casino de Mònaco; a canvi, acceptava el títol de «princesa postmoderna», concedit per la revista. Passàrem vetlades *in situ* amb la nostra primera diva, Miss Espert, Núria, i l'alcoià Ovidi Montllor, «Tot ben senzill i ben alegre...»

Compartírem premis i homenatges amb Josep Vicenç Foix, mestre, poeta

i pastisser de Sarrià, i amb Juan Gil-Albert, memòria de *dandy*. El còmic valencià ocuparia la nostra primera plana, i xerràrem amb Mique Beltral. Els perruquers de l'avantguarda local van estar a punt d'acabar amb bona part dels cabells del nostre *staff*, en el desembarcament per les nostres pàgines. M. del Mar Bonet, de la mar Mediterrània, ens dugué anells d'aigua de les Illes, cantades per Vicent A. Estellés. I una altra veu de les Illes, la del poeta Blai Bonet, ens arribaria

a Josep Maria-Cyrano-Flotats —que no se'n va— i per als glups musicals dels Dagoll-Dagoll. I Luis Suñer a punt va estar de donar-nos la seua fórmula del «gelat de pollastre».

De l'Havana ens arribaren uns Sorolles, i Andreu Alfaro ens parlava del seu «cos humà». El noiaiorqués David H. Rosenthal, directament des de l'illa de Manhattan, amb notícies fresques «Made in USA». Ricard Bofill conversava amb Alfons Llorens del futur «Jardí del Turia» i de la «Cina é vicina». I

La Fura dels Baus

/ Jordi Vicent

des del seu migjorn mallorquí. Seguirem els Joglars i el seu «afer eclesiàstic» —els segim encara—, i, no cal dir-ho, tinguérem ferer desaparèixer la redacció sencera en plena canícula.

Joan Fuster ens va deixar «a la francesa», per culpa d'un braç que encara el fa parlar i li impedeix d'escriure. Ricard Pérez Casado i Cebrià Ciscar s'estrenaven en les nostres pàgines d'opinió. Falles, Milans i Disneyland. Cantàrem el *Gaudeamus Igitur* amb Ramon Lapiedra i Carme Alborch. Xapó per

Schuster-Tendillo, ¡el Barça campió! Eva Cobo, d'àngel a *punk*, i Lola Forner, de *miss* a actriu, «Promises, Promises». La TV3, la televisió valenciana i la història interminable. Valvipri: «Metti una sera a cena», amb Bud Spencer i Sophia Loren. Rosita Amores mostrava als lectors d'EL TEMPS el seu millor perfil, i Bartual ens deia que «el gras is beati-faul».

Finalment, per unanimitat, eren elegides *pin-ups* oficials del calendari d'EL TEMPS Victoria Abril i Natassia Kinski. ¿ Què més podem demanar-nos?